

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

689

Vragen van het lid **Van Velzen** (SP) aan de staatssecretaris van Justitie over *nieuwe onrust in de Bijlmerbajes*. (Ingezonden 15 oktober 2009)

1
Herinnert u zich mijn opmerking in het algemeen overleg van 23 september 2009 dat het broeit in de Bijlmerbajes, dat er onrust is onder gedetineerden en medewerkers, en mijn verzoek aan u daar eens te gaan kijken om poolshoogte te nemen? Wat is er precies gebeurd in de Bijlmerbajes, welke incidenten hebben zich voorgedaan?¹ Is de veiligheid van het personeel in het geding geweest? Waar komt volgens u deze nieuwe onrust vandaan?

2
Herinnert u zich eveneens de Kamervragen over eerdere onrust en protesten in de Bijlmerbajes?² Zijn inmiddels alle vraagpunten op het gebied van personeelsinzet opgelost? Wat hebben de overige genomen maatregelen, zoals het dagelijks knelpuntenoverleg over het dagprogramma en de personeelsinzet, opgeleverd?

3
Is er volgens u sprake van structurele problemen in de Bijlmerbajes, gelet op de nieuwe onrust?

4
Is er momenteel sprake van een personeelstekort?¹ Is het waar dat activiteiten vaak uitvallen, dat er te weinig personeel aanwezig is tijdens het luchten, dat het bezoek vaak te laat wordt opgeroepen en toegelaten, en dat er op de Forenische Observatie en Begeleidingsafdeling (FOBA) soms maar twee man personeel aanwezig is?³ Bent u bereid deze klachten van het personeel na te gaan en te onderzoeken of niet alleen op papier, maar ook in de praktijk, op de werkvloer voldoende mensen aanwezig zijn om het werk op een goede manier uit te kunnen voeren?

5
Hoe kan het dat in deze tijd van overcapaciteit aan cellen en personeel er op een locatie onvoldoende personeel aanwezig is het werk goed uit te kunnen voeren? Bent u bereid hier een oplossing voor te vinden?

6
Bent u bereid de Bijlmerbajes te bezoeken en met het personeel te praten over deze problemen? Zo nee, waarom niet?

¹ De Telegraaf, 12 oktober 2009: «Gevangenen Bijlmerbajes woedend» http://www.telegraaf.nl/binnenland/5056199/_Gevangenen_Bijlmerbajes_woedend_.html

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2007–2008, nr. 3076.

³ Meldingen ontvangen.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie) (ontvangen 18 november 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 640

1
Eind september 2009 weigerden zes gedetineerden van het Huis van Bewaring De Weg aanvankelijk vanuit de huiskamer naar hun cel te gaan. Na een gesprek met de directie zijn de gedetineerden alsnog naar hun cel gegaan. Deze gedetineerden hebben een voorwaardelijke straf gekregen. Op zaterdag 10 oktober 2009 weigerde een groep van 36 gedetineerden van het Huis van Bewaring De Weg om zich, na het luchten, op cel te laten insluiten. Zij gaven aanvankelijk aan dat zij te weinig gelegenheid kregen om te telefoneren. Dankzij de toezegging dat twee woordvoerders een gesprek zouden krijgen met de directie, lieten de gedetineerden zich alsnog op cel insluiten. In dat gesprek kwamen meer klachten over de invulling van het dagprogramma naar voren. Op zondag 11 oktober 2009 werd tijdens het luchten door personeel gehoord dat er wraakacties zouden plaatsvinden en dat de gedetineerden hun cel niet meer zouden verlaten zonder in het bezit te zijn van een mes. Hierop is een inspectie in alle cellen in De Weg uitgevoerd. Er zijn geen wapens gevonden. Wel zijn alle

scherpe voorwerpen uit de cellen verwijderd. Daarnaast is besloten om ter voorkoming van verdere incidenten alle 36 gedetineerden met ingang van maandag 12 oktober 2009 over te plaatsen naar andere inrichtingen.

Door de getroffen acties en maatregelen was de veiligheid van het personeel gewaarborgd. Er hebben zich geen geweldsincidenten voorgedaan. Het Interne Bijstandsteam is met name ingeschakeld voor de celinspecties. De betrokken 36 gedetineerden kregen een individueel programma. De ook in de inrichting aanwezige Landelijk Bijzondere Bijstand is waar nodig ingezet voor de begeleiding van activiteiten buiten de cel. Gelet op het bovenstaande is de mogelijke oorzaak voor de onrust de klachten over de telefoonfaciliteiten en de uitval van activiteiten uit het dagprogramma als gevolg van ziekte van het personeel.

2 t/m 5

Op 9 november jl. heeft de Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) het Inspectierapport vervolgonderzoek PI Amsterdam, locaties Demersluis, De Weg en Het Schouw gepubliceerd. Met name door het structureel uitvallen van arbeid en de bibliotheekvoorziening voldoet het dagprogramma niet aan de norm, aldus de ISt. Ook de planning en uitvoering van het bezoek gaan met problemen gepaard. In mijn beleidsreactie op voornoemd ISt-rapport heb ik aangegeven dat de problematiek op de locatie Over-Amstel complex en hardnekkig is. Door de recent aangestelde nieuwe vestigingsdirecteur is een integraal plan van aanpak opgesteld, dat mede gebaseerd is op het onderzoek van de ISt. Ik heb in mijn reactie toegelicht dat er inderdaad sprake was van een personeelsprobleem. Ik heb ook aangegeven dat ik toestemming heb gegeven voor de aanstelling van werkmeesters en de aanpassing van werkzalen. Het streven is dat de problemen op het gebied van de rechtactiviteiten in het dagprogramma vóór 1 januari 2010 zijn opgelost. De personele problemen in de bibliotheek zijn inmiddels opgelost. Gedetineerden kunnen daardoor weer gebruik maken van de bibliotheekfaciliteiten. Verder zijn de bezoekmogelijkheden inmiddels sterk

verbeterd. De bereikbaarheid voor het maken van bezoeksafspraken is uitgebreid van 3 naar 8 uur per dag. Daarnaast is er een tweede post bezoekreceptie ingesteld en afdelingshoofden zien erop toe dat gedetineerden op tijd gereed staan voor vertrek naar het voorgebouw. Bij het luchten is voldoende personeel aanwezig. In de FOBA worden de landelijke psychiatrische crisisinterventies uitgevoerd. Als de patiënten van de FOBA uit hun cel zijn, zijn er altijd ten minste drie medewerkers aanwezig. Door bijzondere omstandigheden kan het incidenteel voorkomen dat er minder dan drie personen aanwezig zijn, bijvoorbeeld bij een calamiteit. In dat geval trekt het personeel zich terug in het personeelsvertrek, totdat men weer op sterkte is.

6

Ja, een afspraak voor een bezoek aan de PI Over-Amstel wordt gepland.